



Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

Ovidiu Pecican, României. Stigmat etnic.Patrii imagineare

Prof. univ. dr. Mircea POPA

De când îl știm, Ov. Pecican a făcut din lumea legendelor și falsurilor istorice o preocupare fundamentală. Marea lui preocupare de tinerețe a fost legată de interpolările lui Simeon Dascălul și Misail Călugărul la cronică lui Ureche, problemă rezolvată de istoriografia românească anterioară, dar pe care el nu o credea deloc închisă. De aceea scris o carte despre acești băsnuitori ai istoriei noastre, intitulată *Lumea lui Simeon Dascălul* (1998) și de atunci acolo a și rămas, complăcându-se în această postură de detectiv al istoriei, devenind el însuși un hagiograf al trecutului medieval, și cernând nisipul din cronicile vechi cu satisfacția nebună că va mai găsi în „burduful” lui (termenul îi aparține) câteva firișoare de aur. Operația în sine o califică el însuși ca „o narațiune de aventuri” în mijlocul căreia se plasează pe sine, ca un fel de Don Quijote al timpului nostru, scormonind în mîlul medieval cu obstinație mereu sporită, că poate până la urmă va găsi și acel presupus *Letopiseț unguresc*, pe care el crede a fi stat la baza cronicii amintite. De aceea umblă cu lumânarea înmă plină zi, precum Diogene, orbecăind prin lumea medievalității nu numai românești, ci și europene, în căutarea acului în carul cu fân. Acest fapt e singur în stare să-i ofere satisfacții și delicii solitare, consemnând cu religiozitate toate trăirile și etapele acestei aventuri științifice, din care a rezultat cartea *României. Stigmat etnic, patrii imagineare. O căutare istorică* (Humenitas, 2022). Mai mult de jumătate din carte narează aceste întâmplări personale, jubilând de la o etapă la alta, când mai descoperă un textuleț, o însemnare, o urmă de idealitate istorică. E de așteptat desigur ca lumea legendelor să nu fie altceva decât lumea ipotezelor fanteziste și aici rolul său hasdeean e cât se poate de amplu descris, încât nu știi, tu, ca cititor, să decelezi până la urmă, din acest conglomerat textualist. Ar fi fost recomandabil să pus textele, ca devărat om de știință, într-o ordine cronologică într-o secțiune de sine stătătoare, iar în partea a II-a să le fi comentat *sine ira et studio*, făcând loc, eventual, într-o Anexă, însemnărilor sale jurnaliere despre aventura documentară trăită, care pe noi nu ne interesează. Acest talmeșă-balmeș, jurnalistico-istoric, îl pune în situația stângenitoare ca „oglindea” promisă să fie puternic întunecată de apele tulburi ale imaginației sale nicidecum potolite. În centrul căutărilor sale e filonul narativ pe care i l-a furnizat legenda troienilor Roman și Vlahata, despre care același autor ne-a lăsat pogoane întregi de hârtie de turnesol și pe care nu încetează să ni le fluture sub nas ca o mare descoperire. La urma urmei, cei doi frați „întemeietori aparțin unei epoci destul de târziu, și e firesc ca fiecare popor să-și inventeze (imagineze) trecutul îndepărtat cât mai atrăgător cu putință, după cum e firesc ca și popoarele din jur să aibă diferite păreri, drepte sau nu, despre cei din vecinătăți, dar toate aceste texte bulgare, poloneze, maghiare, croate etc., trebuie privite cu detașare și ochi critic și nu etalate cu ostentația vădită de a diminua și a micșora rolul unui neam sau istoria lui. Insistența pe originea sud-dunăreană nu schimbă nimic din realitatea istorică a unei Transilvanii locuită de din cele mai vechi timpuri de populație autohtonă latinofonă, nici puternica opoziție și rezistență românească care s-a creat dincolo de Carpați pentru a bara aspirațiile ungurești, curmate de o puternică rezistență militară. „Călătoriile” pe care Pecican ni le propune prin arealul românesc, începând cu Cantemir, Basarabii, Ștefan cel Mare, Ladislau Cumanu, Bela al IV-lea etc. sunt foarte greu de urmărit, datotită balastului autobiografic redundant, și a lipsei foarte clare a unui element conducător, pe care cunoscuta sa lipsă de

organizare a discursului (oratoria pseudoerudită, amalgamată și servită într-un ambalaj cât mai străin de subiectul aflat în dezbateri e o practică hipercunoscută de la lansările de carte, care dovedeau în esență că omul nu citise nimic din cartea pe care trebuia să o prezinte, dar inteligența sa cărturărească, pe care nu i-o contestă nimeni, știa să ducă publicul în eroare de fiecare dată). Faptul că în unele texte circulă dorința cronicarilor de a descoperi origini și patrii imaginare, e firească la toate popoarele, însoțită, nu de puține ori, de mistificări sau de dorințe ancestrale de a-ți defăima vecinii, mai ales când aveau ascendențe atât de ilustre, încât barbarii cuceritori să-și aroge ei, prin contrast, merite și descendențe mărețe. Acest reflex intuitiv nu trebuie să se transforme neapărat într-un „stigmat etnic”, după cum nici polemicile care se adresau celor care falsificau adevărul, nu trebuie ignorate. Prezentarea de pe copertă a cărții dovedește însă fără tăgadă că în esență spiritul istoric al lui Ov. Pecican trebuie pus în vecinătatea lui Lucian Boia, cel care și-a făcut un stil de contestatar și amator de false probleme doar pentru a-și spori popularitatea. Procedând la fel, Ov. Pecican nu depășește linia de demarcație dintre un polihistor și un hagiograf, pe care a împrumutat-o de la Simeon dascălul, mai ales că pare și el obsedat de întrebări subversive ca acestea: „Războiul pentru origini. De unde venim?” Dle Pecican, *noi „nu venim”, noi am fost și am rămas aici*. Doar cei care au venit peste noi, ne-au făcut tâlhari „trimiși în ajutor ungușorilor contra invadatorilor din estul sălbatic. Oroare, rușine, ofensă, strigă cronicarii români, care nu întârzie să aducă dovezi ale vechimii antice daco-romane și ale continuității românilor în aceste locuri, ca scut contra pretențiilor politice și teritoriale ale vecinilor mai puternici.” Nu, dle Pecican! Românii și cronicarii lor cinstiți, nu năimiți și înstrăinați, nu fac din realitățile istorice „un scut” contra pretențiilor de cuceritori ale altora, pentru că ele există în inima fiecărui român și ele nu pot fi anulate cu niciun fel de basmă medievală, pe care dă o cauți la nesfârșit. Caut-o liniștit !